

Věrná

STRÁŽ

Tydeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník I. — Číslo 8—9.

V Zlatci dne 20. prosince 1946.

Cena 2 Kčs

Vánoce včera a dnes

Po třetí slavíme vánoce sami. Bez hřejivého a plného štěstí rodinného prostředí, bez něhož každé vánočního stromku se stává přeludem, který zmizí dřív než může potěšit a zanechává v duši neukojené touhy, žal a bolestné vzpomínky.

Samota o vánocích dolehne tíživým břemenem na teskné srdce, zabolí víc než jindy, vzbudí lítost, vliskne do oka slzy. Samota o vánocích je jako věčnost bez naděje. Samota o vánocích je živou bez lásky.

Po třetí jsme o vánocích bez domova. Nevychýláme a neobviňujeme. Tato skutečnost obviňuje za nás — sama. Nevychýláme a neobviňujeme — ale pracujeme, čekáme a věříme.

A také vzpomínáme...

Vánoce na Volyni. Široké, zasněžené pláň — do dálky, kam sahá zrak. Naše české vesničky, roztroušené v těchto prostorech a jako ztracené v bílém moři. Jen zdánlivě ztracené. Byl v nich intenzivní život se vším, co s sebou přináší. Byla v nich šťastná radost vánočních dnů. Taková čistá, nezkažená, upřímná, velká radost prostých, pracovitých, dobrých českých lidí. Nezkažená vypočítavým sobectvím, rafinovanou upřímností, neupřímnými pohledy. Radost, která pramenila z lásky člověka k člověku.

Potom byla válka a radost se stala vzácným hostem i u nás na Volyni...

Těžce, ba drtivě dopadly rány osudu na mnohé rodiny.

Vánoce 1944... vánoce na frontě — v rachotu pušek, v blescích děl jsme slavili svátky míru. Mnozí své poslední vánoce.

A potom přišel mír a první vánoce v osvobozené vlasti.

Vánoce 1945... Co toužebného očekávání a naději nesplněných nám přinesly. I hořkost zklamání a pochybnosti.

Život se však nezastaví ani o vánocích. „Den nový nové chce mít činy.“ I pro nás nastaly dny nové práce, mírové, budovalské práce. Těžké a úmorné, každodenní práce. Práce, kterou dovéde ocenit jen ten, kdo ji dělá.

Z dobré a poctivé práce je radost. Dobrá a poctivá práce je touto radostí přímo podmíněna.

Vánoční úvaha

Snad ani mnohý z nás při každodenních povinnostech nemá kdy si vzpomenout, že nejkrásnější svátky, svátky radosti a lásky, jsou již přede dveřmi.

Pro vás jsou to druhé vánoce v osvobozené vlasti.

Mimoděk musíme vzpomenout na naše ostatní méně šťastné volyňské ženy, které budou u letošního štědrovečerního stolu tam daleko na Volyni se svými dětmi, ale bez otců. Snad už budou, připraveny k odjezdu, netrpělivě čekat, kdy — kdy přijde ten šťastný den, až zase budou všichni společně.

Celý rok člověk klidněji snese samotu a opuštěnost, ale o Štědrém večeru lato nnesitelně tíží a přivádí tesklivou, melancholickou náladu.

Muži, kteří již po několik let jsou ochuzeni o rodinné teplo domova a o rozradostněná dětská očka u vánočního stromku, jistě letos budou velmi těžce nést svoji odloučenost.

Vám všem, kteří zde své drahé ještě nemáte, přeji jménem těch Volyňčů, které tu již tráví druhé vánoce v Československu, brzké a radostné shledání se svými rodinami. Doufejme, že příští Hod Boží a další budeme trávit zde všichni v radosti a spokojenosti. O. Kadavá.

Není-li však někdo, s kým bychom naši radost sdíleli, stává se problematickou.

Za těchto okolností a podmínek budeme slavít své třetí vánoční svátky — bez rodin. Je však podstatný rozdíl mezi letošními vánočními a minulými. Dnes víme se vši určitostí, že naši drazí v nejbližší době přijedou za námi a přivezou nám i to naše šťastné, volyňské, vánoční prostředí. Jar. Chudoba.

Josef Fořík:

Pokoj lidem dobré vůle

Období vánoce a Nového roku je jako stvořeno pro to, abychom se tak trochu pozastavili nad svým životem, udělali jakýsi počítací a pak se podívali před sebe na cestičku, která se před vámi vine do neznáma.

Jsou to letos již třetí vánoce, které my, bývalí vojáci, trávíme v odloučení od svých rodin. Víme, že každému z nás se živě předstíví před očí obraz posledních vánoce, ztravených na Volyni v rodinném kruhu, že si připomeneme tváře svých drahých, ať dětí, manželek, rodičů či sourozenců a že si připomeneme i ta slova, která jsme tehdy pronesli nebo slyšeli. Připomeneme si však také, že ty poslední vánoce na Volyni nebyly už tak klidné, jako bývaly kdysi. Vždyť to už několik roků zuřila válka, byli jsme pod německou okupací, ve stálé nejistotě co přinese zítřek, prožívali jsme hrůzy nacistického běsnění — Malin, Sergievku — a četné oběti z řad známých nebo docela blízkých lidí; vzpomínali jsme na zavlčené do Německa a v duchu jsme počítali, jak dlouho asi budeme muset trpět než zase budeme moci klidně a spokojeně staviti zrození Toho, který přišel na svět, aby přinesl pokoj lidem dobré vůle.

Vím, že jsme si tehdy již docela přesně rýsovali konec Německa a náš návrat do vlasti otců, s nímž jsme už jako s jistou věcí počítali.

Dnes se musíme přiznat, že část našich tužeb se splnila. A ač nám je v tuto chvíli ve své osamocení velice teskně, tak teskně, jako snad už dávno nebylo, přece nás těší vědomí, že sledění s těmi, jež očekáváme, je blízké, že nás od nich už nedělí měsíce, ale týdny a některé snad jen dny.

A zde bych chtěl, abychom si v této vánoční době řekli tak něco přímo od srdce k srdci, tak

pochtivě chlápky do očí, jak se na dobré bratry-vojáky sluší. Abychom si řekli, že se na nás během války něco změnilo, že jsme se stali tak trochu nevrlymi, trochu drsnými, že jsme slevili něco ze své dřívě tak dobré morálky, že jsme si zvykli na něco, co bychom byli dříve na sobě nikdy nestrpěli. Stává se nám často, že se setkáme s člověkem, kterého jsme znali na Volyni velice dobře a tady jej stěží poznáváme. Stává se, že se setkáme s člověkem v podnapilém stavu, ač víme, že takovým na Volyni nikdy nebyl. Zaposlouchejme se trochu do toho, co se o nás časem říká a pozastavme se nad tím, není-li v tom něco pravdy a není-li skutečná vina na naší straně. Nehledejme jen vinu jinde a buďme kritičtí také k sobě a mějme odvahu tu chybu na sobě nejen přiznat, ale také ji napravit. Snažme se býti laskavými, jakými jsme byli, když jsme odcházeli z domova, aby nás ti, kteří za námi přijdou, plně poznali a mohli si námi žít tak spokojeně, jak s námi žili kdysi. Kdybychom snad chtěli pak také hledati chyby jenom na nich a nepřiznával se ke svým, pak život, na nějž se nyní tolik těšíme, nepřijdeš by nám ulehčení a klid, ale stal by se nám utrpením jedině naší vinou. Nepřipravujme proto zklamání sobě a těm, na nichž nám nyní tolik záleží. Máme před sebou Nový rok a s ním i nový úsek našeho, dá Bůh lepšího života. Vykořičme proto s odvahou do oně lepší budoucnosti, očistěni od všech těch zlovyků, k nimž jsme během války a osamocení přišli. Chceme, aby náš budoucí život byl klidným a spořádaným a proto musíme tím začít sami, aby vánoční „pokoj lidem dobré vůle“ se vztahovalo také na nás, neboť jsme si toho plným právem zasloužili.

Dr. Jos. Folprecht:

K druhým vánočním

Vy, naši krajané z Volyně, byli jste vůči nasho rodu, které se nelichotilo nikdy. Jestliže člověk, vás znající, usíval při vaší charakteristice superlativy v losem, nikdy nepřeceňoval, nýbrž jen správně uznával. A jestliže si tajně přál, aby se uskutečnilo to, co se vždy zdálo neuskutečnitelné, abyste se totiž mohli jednou vrátiti do vlasti, přál si zároveň, aby jedina z našich krajanůch-větví, v cizině tak úspěšná, přenesla svou zdatnost k nám a prospívala nám tak dobře, jako se uplatňovala mimo svou vlast v poměrech obilných a vyžadujících nesmírného úsilí a sebezapírání.

Mnozí jste již o druhých vánočních dšma, mezi námi. V bojích jste počali si svůj život skoro před osmdesáti lety v jiné zemi, v bojích, v krutém zápolení za svobodu své mateřské země, jež se vrátili k nám. Vrátili jste se

s čestným štítem, zanechavše mnoho svých druhů na štět, který jim posloužil zároveň za čestný mchrobek za osvozenost, projevou na prahu vlasti osvožovanán. Těchle jste si zasloužili svůj návrat.

Jestliže poválečné důsledky nemohly vás zatím je-tě uspokojiti a nemohly vám váš pobyt učiniti takovým, jaký jste si jej představovali, chápalice se zbrani a občutje mravně i fysicky pro osvožování vlasti vše, co věrní synové vlasti obětovati mohou, divte se klidně a odhodlaně do budoucnosti své, neboť vy, osvědčení naši krajané, pkeňate všechny nesnaze lechce.

Všichni vidíme, že nový život, který je po katastrofě budujeme, vyžaduje a ještě si vyžádá perné práce, že každý osud lidský má svůj rub, a že každou vyhlídku přechází námaha za výstupu. Řeknete, že jste si svou plny nadělili.

námaha už dostatečně protřpěli. Vy i Vaši dšdové. Odměna vás již nemine, neboť v každém případě si své-odměny vybudujete svou zdatností, svými velikými zkušenostmi, odvahou a vytrvalostí.

Není to pouze obrazovtornost, nýbrž skutečný obraz, když si nasho volynského Cecha představujeme, že o třetích vánočních, travených ve vlasti, se roztouží na prahu svého domu a pohližeje na své už zvelebené hospodárství, na svá připravená pole a na své pro novou práci připravené svały, řekne: „A teď jsem zde pevně zakotven i se svou rodinou, se svým pokolením, zde stojím na své práci a na věrné stráž!“

Proto už i nynější vánoce musí býti a jistě jsou pro vás i pro nás

Bratři Čechové z Volyně

Nikdy nezapomenu na několik těch týdnů, jež mi bylo mezi vámi popráno prožít před válkou přimo na Volyni.

Dubno, Buderáž, Kupičov... a jak se všichni ony vesničky jmenovaly, to vše živě vyvstává v obrazovnosti a s tím zároveň i všechny ty milé tváře dobrých českých lidí.

Byl jsem hrdý na to, co jsem slyšel tenkrát o Vaší přičinlivosti, pomoci již Vaší předkové a Vy dle vzoru jejich jste z úhorů ladem ležících klopotně vybudovali bohatý pás pozeňnaného kraje.

I teď je Vám svěřen podobný úhor v našem pohraničí. Znáám dobře Vaše oprávněné stesky, vím o Vašich bolestech a těžkostech. A bolí mě vždy, když nemohu těm, kdo se na mne obrátili, hned a tak pomoci, jak by potřebovali a jak bych chtěl.

Ale důvěřujme! Však jste zdědili nezlomnou houževnatost po svých olcích a matkách, kteří začali před léty pracovat v podobných podmínkách, ne-li horších.

A nezapomeňte, že olcové Vaši čerpali sílu onu z víry a vroucí zbožnosti!

Budte věrní i tomuto dědictví svých otců!

Vánoční svátky svým hlubokým tajemstvím ukazují nám lásku Boží, jež se pro nás snížila a vláhla v chudé dítě, aby tak všem chudým, strádajícím a trpícím živě připomněla, že Kristus, který trpěl, rozumí našemu utrpení.

Shromažďete se kolem jeho jesli, pod jeho vánočním stromkem. Zappívejte si kolady. V nich si můžete vypívat všechen svůj bol i všechny svoje starosti, jak jsme to dělávali v době okupace. Bůh dobře chápal, co si chceme vypívat, pochopí Vaše polřaby i teď a pro lásku novorozence Syna svého Vás posílí, v důvěře upevní a v lásce sjednotí.

K tomu Vám všem posílám své arcipastýřské požehnání.

+ Josef,
arcibiskup pražský.

10. XII. 1946.

Předvánoční rozjímání

Svobodné Československo, prosinec 1945:

Pražská náměstí a prostorná zákoutí ulic ztratila svůj šedivý ráz. Všude zeleň, zeleň jedliček, smrků, borovic, jakoby se celé lesiky vydaly na šekspirovský pochod a unaveně zde odpočívaly před další etapou.

Ale ta už bude krátká, zeleň krátká. Do některého z bezpočetných obydlí stovečtářského města, kde bude několik dní odpočívati v zákoutí balkonku, nebo v koutě chladné chodby, než přijde Štědrý večer.

První Štědrý večer, bez bloudících černých duchů gestapa a náhlých naskipání brzd vězeňských aut, bez ostatních drátů a pokakšávání esesáckých hlídačů na sřázných věžích, bez dunění děl, úsečného štěkotu kulometů, i bez prodrání se bouřnicemi, s automatem v hrsti. Teplá pohoda srdcí-těch, kteří se šťastně prorhly psoukou bídou prošliých šesti let, bude pod prvním vánočním stromkem nové republiky.

A přece budou srdce tesklivá, budou Štědré večery bez drahých, kteří už nikdy — tak těžké je to slovo, jako vánoční olovo — už nikdy nepřijdou k svatevečernímu stolu.

Zde, bohužel, možno těžko bolest hojit. Ale budou i takové bolesti bolet, na nichž se podlíme my všichni svou vinou.

Nevzpomínáte nedávného projevu ministra národní obrany, který uvedl, že z 12.000 bojujících volynských Čechů padlo za nás všechny, tedy i za tento nadězející šťastný svatevečr, více než třetina? Budou tedy na Volyni tisíce těch, kteří budou vzpomínat na ty, kdož nepřijdou. I my musíme vzpomenouti. A nejen vzpomenouti, ale především připomenouti si velký dluh k těm, kteří šli se bit za svůj národ, za nás.

Víme dobře, jak je slabá naše odolnost vůči cizímu prostředí, víme dobře, kolik statických českých duší se rozplynulo ve vídeňském a americkém či kanadském prostředí. Víme, jak krok za krokem se dralo germánství od hranic naší země k jejím srdcům. A stovky kilometrů od nás, skoro celé století žila větev Čechů,

kteřá neztratila ani jediného příslušníka a zachovala věrnost rodu a vlasti navzdory všemu. Tuto věrnost zpečetila krev tisíců svých nejlepších. Padli především za nás. Splnili svou povinnost k národu a vlasti.

A což my? My, kteří si vyprávíme o hospodářských potížích, které vzniknou odsunem Němců, my, kteří uvažujeme — jen uvažujeme — o problémech osídlení uvolených prostorů, proč jsme dosud nevyřešili problém nad jiné důležitý, aktuální a možná zakrátko již neřešitelný problém přesídlení volynských Čechů? Můžeme si dopřátí tohoto luxusu, nedbatí o tak početnou a charakterové, vlastenecky nenařoušenou větev národa, kteřá svoje vlastenectví podložila fakty, jako je účast více než 25 procent z celkového počtu v bojích za naše osvobození a třetinou z toho padlých?

My slavíme vánoce pospolu, v míru. Oni odloučeně čekají. Jedni zde, druzí doma. Tisíce se jich už vrátily. Odešli zklamání. Ostatní vyčkávali. Nedočekávali se, odejdou i oni. A to bude zároveň znamenat konec této statečné a věrné větve českého národa.

VÝZVA!

Bratři vojáci II. odboje okr. Podbořany!

Máme provéstí důležitou akci, týkající se těch, kteří nejsou osídleni. Abychom mohli splnit úkol na nás kladený, musíme býti s Vámi ve stálém styku. Vyzýváme Vás, abyste navázali s námi styk ještě tento týden. Vác nelze odkládati. Vyšleťte z každé obce jednoho zástupce, kterému dáme potřebné informace. V neděli 22. XII. 1946 jsme Vám k dispozici od 9. hod. ráno po celý den v restauraci „Volyn“ v Podbořanech u br. Masopusty. Nabízíme Vám svoji pomocnou ruku, jako Vaši starší bratři. Na Váš zájem, zda ji přijmete, S bratrským pozdravem

**Československá obec legionářská
v Podbořanech.**

INTERVIEW s předsedou ONV v Žatci

štkpl. Zichou.

1) Co soudíte o volyňských Čechách? Co se vám u nich líbí a co ne?

2) Co soudíte o jejich pracovních schopnostech a prac. morálce?

3) Vyplní vol. Češi podle vašeho názoru své povinnosti v rámci dvouletého plánu?

Odpověď: Jako příslušník čs. sboru v SSSR znám volyňské Čechy ještě z válečných tažení na Slovensku. Byli výbornými a statečnými vojáky a dobrými kamarády. A to, myslím, jsou ty nejlepší vlastnosti člověka, jak pro válku, tak pro život vůbec.

Viděl jsem jejich krásné a uspořádané vesničky na Volyni a viděl jsem, co utrpení a bolesti přinesli pro osvobození našeho státu. Téměř již celý rok pozorují jejich usidlování a jejich asimilaci, jak po stránce společenské, pracovní, tak i jiné. Mnohým a v každém případě většině, to jde dobře. Tito jsou stejně stateční v práci, jako byli ve válce. Ba možno říci, že svým výkonem jsou Stachanovci našeho okresu. Jsou však i takoví, kteří nepochopili hlavní změnu, to je, že je již mír. Tito svým jednáním a chováním ničí práci a dobré snahy všech ostatních. Je mi jasné, že největší poříz působí volyňským Čechům odloučenost od jejich drahých. Okresní národní výbor v Žatci udělal vše, aby tato olázka byla co nejdříve řešena. Proto, než jejich repatriace bude provedena, starali jsme se a staráme, aby aspoň ty nejnужnější pracovní síly byly volyňským Čechům přidělovány. Do té doby však musí volyňští Češi vydržet! Budují si prací věčný domov a ten si nějakých obětí zaslouží. Splnění dvouletého plánu v našem obvodu závisí od vyřešení pracovního problému na žateckém okrese a věřím, že volyňští Češi budou první, kteří budou svou poctivou práci pomáhat v úkolech, vylčených našemu okresu.

4) Doufáte, že volyňští Češi splní své poslání v oboru chmelařství?

Odpověď: V oboru chmelařství jistě bude zapotřebí mnoho pečlivé pozornosti. Je to obor, který vyžaduje nesmírných zkušeností a podmínky pěstování chmele na Žatecku jsou zásadně jiné než na Volyni.

5) Jak se projeví v životě žateckého okresu příchod volyňských rodin?

Odpověď: Příchod volyňských rodin je očekáván radostně všemi občany. Žatecký okres příchodem volyňských repatriantů bude dosídlen a tak bude moci přikročiti k normálnímu budování. Při této příležitosti upozorňuji však na důležitost řádné přípravy ubytování a stravování při jejich příjezdu. Překvapilo mne, jak málo žádali reprezentanti volyňských Čechů pro toto ubytování a je olázka, zda budou volyňští repatrianti spokojeni.

6) Co by měl podniknouti SČZV, aby se urychlilo splnění volyňských Čechů s místním lidem?

Odpověď: Domnívám se, že nejdůležitějším faktorem ve snahách po splynutí volyňských Čechů s místním obyvatelstvem je, aby volyňští Češi považovali svůj pobyt v CSR za pobyt stálý, za pobyt v domově. A to může být dosaženo jedině tím, že se všichni věnují práci a založí si řádné domovy.

7) Změnil se během doby celkový názor o vol. Čechách?

Odpověď: Během 1½ roku celkový názor o vol. Čechách se změnil. Hlavně o těch, kteří již s lidem splynuli — a jen k jejich dobru.

8) Co zavinilo, že vol. Češi narazili mnohdy na nepochopení a překážky?

Odpověď: Nevěřím, že by volyňští Češi nařazili na nepochopení a překážky v právních slova smyslu. Nesmí se zapomenout na rychlý spád vývoje poměrů v době porevoluční. Byly-li vůbec nějaké překážky, pak to jistě bylo zavínáno nečekanou souhrou událostí, nesprávně administr. vedenou přípravou a často lidským egoismem.

V ojedinělých případech pak došlo k nedorozuměním nesprávným společenským chováním. V právním státě, třebaže by nám bylo ubližováno, nemůžeme jednat a domáhat se svých cílů způsobem nedůstojným civilizovaného člověka.

Snad, užije-li časopis „Věrná stráž“ mé rady v poslední otázce a bude-li seznamovat vol. Čechy se zákony, normami, právními předpisy a organizační vůbec, zamezí se mnoha nepřijetím.

9) Co soudíte o časopisu „Věrná stráž“ a jaké by mělo být jeho poslání?

10) Jak si může SČZV nejlépe zajistit pomoc a spolupráci místních úřadů při řešení otázek, které vzniknou v souvislosti s nastávající reemigrací?

Odpověď: Casopis „V. S.“ podle mého názoru by měl sloužiti ke sblížení vol. Čechů s ostatním obyvatelstvem. Nesmí býti nikdy politický a přál bych mu, aby mohl již v nejbližší době uvítati repatriované krajany. Při jejich příjezdu může pak jistě velmi dobře pomoci zařazením zvláštní rubriky, ve které budou praktické pokyny pro nové občany, týkající se jejich usídlení, státního občanství a seznamování se zákony a právními předpisy našeho státu.

Přál bych si, aby toto interview bylo přínosem ke splynutí vol. Čechů s ostatním obyvatelstvem. Rekl jsem svůj upřímný názor na otázky mně kladené a žádám, aby byl chápán tak, jak byl míněn.

Volyňským Čechům přeji u příležitosti svátků vánočních a Nového roku mnoho zdaru, zdraví a štěstí a co nejrychlejší shledání s jejich drahými.

INTERVIEW s předsedou MNV v Žatci

p. Františkem Malátem

1) Co soudíte o volyňských Čechách? Co se vám u nich líbí a co ne?

Odpověď: Volyňští Češi se nám již líbí proto, že zůstali věrni své staré vlasti a zachovali si svůj rodný jazyk dlouho za hranicemi staré vlasti.

Píáte se, co se nám na volyňských Čechách nelíbí. — Není možno generalisovat. Jsou jedni, kteří by mohli sloužit vzorem i některým našim nově příšlým z vnitrozemí. Jsou však také mezi volyňskými Čechy takoví, kteří musí být poučováni, jaké jsou jejich občanské povinnosti. Je všude koukol mezi pšenici.

2) Co soudíte o jejich prac. schopnostech a prac. morálce?

Odp.: Je známo, že volyňští Češi již v bývalém Polsku sluli svou píli a pracovitostí. Jejich vesnice se zdaleka lišily od vesnic polských i ukrajinských a jsem pevně přesvědčen, že tuto pracovní morálku přinesli s sebou i na Zatecko.

3) Vyplní vol. Češi podle vašeho názoru své povinnosti v rámci dvouletého plánu?

Odp.: Ano, jsem pevně o tom přesvědčen, že ať budou mít své rodiny zde, že se zařadí plně do dvouletky.

4) Doufáte, že volyňští Češi splní své poslání v oboru chmelařství?

Chmelařství vyžaduje speciální znalosti, které si bude musít každý pěstitel osvojit a doufám, že volyňští Češi pochopí brzy veliký národohospodářský význam pro náš stát, jaký chmelařství představuje.

5) Jak se projeví v životě zateckého okresu příchod volyňských rodin?

Odp.: Příchod volyňských rodin má význam národohospodářský v tom smyslu, že se zlepší poměry na pracovním trhu v celém našem okrese.

6) Co by měl podniknouti SČZV, aby se urychlilo splynutí volyňských Čechů s místním lidem?

Odp.: Volyňští Češi nesmí se cítit cizím tělesem v našem národním těle. Musí vstoupit do všech našich spolků, institucí a i uzavíráním sňatků splynou v jednu národní rodinu.

7) Změnil se během doby celkový názor o volyňských Čechách?

Odp.: Názor o volyňských Čechách nelze opět generalisovat. Jsou obce, kde Volyňští se úplně sžili s místním obyvatelstvem, hůře je tomu v samotném městě Žatci, kde Volyňští musí se vynasnažovat ve svých obchodech a podnicích, aby získali trvalou přízeň zákazníctva.

8) Co zavinito, že volyňští Češi narazili mnohdy na nepochopení a překážky?

Odp.: Příčiny, proč volyňští Češi narazili mnohdy na nepochopení a překážky, tkví v tom, že zde v pohraničí sešly se různé složky národa, které žily po mnoho let každá svým vlastním životem, podmíněným zvyklostmi místa, v němž žily. Jen delší spolužití jest

to, tyto rozdíly odstraniti a vytvořiti stejnorodou lidovou masu.

9) Co soudíte o časopise SČZV „Věrná stráž“ a jaké by mělo býti jeho poslání?

Odp.: Časopis „Věrná stráž“ jako zájmový list má své poslání, které tkví v tom, že volyňští Čechové v něm budou vychováni pro spolužití s domácím obyvatelstvem a poučování o jeho starých zvyklostech, které si rovněž volyňští Češi během doby osvojí.

10) Jak si může SČZV nejlépe zajistiti pomoc a spolupráci místních úřadů při řešení olázek, které vzniknou v souvislosti s nastávající reemigrací?

Odp.: Spolupráci místních úřadů, myslím, najde Svaz Čechů z Volyně, neboť jak jest již dnes vidno, pro reemigraci těchto jest veliké porozumění.

Praha šťastná, Praha nevděčná

Jak teple zářící oči dívají se do večerního šera světla a světélka našeho nejdražšího města. Čtvrt roku jsem Prahu neviděla a lěším se proto nenasynně z pohledu na její prubzenou krásu a z tempa jejího nového života. Šest let jsme nežili my, šest let živořila ona. Právě teď se chystá na nové vánoce v nové republice. Prohlížím si výkladní skříň a jsem svědkem rozhovoru dvou lidí. Přemýšlí hlasitě, kterým dárkem by mohli poléšili člena své rodiny. Snad máj málo peněz, snad ani do obchodu nevejdou, ale jedno vím zcela určitě: prožijí vánoční dny mezi svými.

Mé myšlenky zaletí náhle ke skupině lidí, mezi kterými mám dočasné působisti — k volyňským Čechům na Podbořansku. K lidem, které mám ráda a jimž se obdivuji. Vidím v duchu jejich práci, jak v krajním nepohodlí zápasí s velkými obtížemi (vykonávají všechny mužské i ženské práce v hospodářství) a myslím na to, jaké asi budou mít letos vánoce? Zatím co Praha bude prožívat dny radostnější než loni, poroste bolest volyňských Čechů. I oni mají rodiče, ženy a děti, i oni mají svůj rodinný kruh, ale sejdou se v něm se svými drahými? Kdy se konečně uskuteční repatriace volyňských Čechů? Zdá se mi krajně nespravedlivé, že právě ti, kteří Prahu, symbol vzdálené vlasti obětavě bránili na válečném poli, jsou odsouzeni prožívat již druhé mírové vánoce v opuštěnosti. Je velmi smutné, že jejich Štědrý den bude vyplněn jen vzpomínkami na bratry v boji padlé a na vzdálené rodiny.

V tuto chvíli chladnou teple zářící světla a světélka Prahy a připomínají mi chladné oči macechy. Ano, jsou to nevděčné oči nespravedlivé Prahy, která zapomíná, co je dlužna svým hrdinům — volyňským Čechům.

14. prosince 1946, při zájezdu do Prahy.

Pavla Vacovská,

š. uč. v Podlesicích, p. Vilémov u Kadaně.

Díří Rábl-Volyňský:

Démón smrti a Anděl Páně

Zatec — 20. XII. 1945.

Den vánoc nad frontou se chvěl
ve hrozném rachocení děl...
V mlhavém rouchu Démón smrti,
vyhublý jako kostra chrtil,
jej po bojišti provázel.

Ohnivým mečem sekal všude,
kde bojovníky uzřel jen.
Chtlél vánoce mít hodně rudé...
tož kostnaté své ruce chudé
namáčel do krvavých pěn.

Vražedné dílo doprovázel
syčením vichřice a min,
svým mečem rány děsné sázel,
mrštolky vpravo, vľavo házel
a zašlapával žiří stín.

Po boji zrudlo bílé pole,
sníh svěží hroby zakrýval.
Stál Démón smrti v mrštol kole,
vyřlal meč svůj o prst rola
a vánoc den tmou přikrýval.

Šel vánoc den pryč s pole chvály,
edcházal zklamán, smuten v dál...
Varhany děl koledy hrály,
jak smutné zvico kříže stály,
a Démón vítězňě se smál...

Již minul rok od té chvíle
a v bezdno věčna propad' čas.
Spí věčným snem na poli chvály
— pod kříži bohatýři v dále —
a Štédry večer chvátá zas.

Jde po bojišti s jasnou tvář
k zapadlým hrobům blíž a blíž;
jej Anděl Páně doprovází,
v čelence koruna mu září,
na bílém rouchu zlatý kříž.

Svatvečer nad bojištěm stanul,
zastírá lichem smutnou pláň,
nad každý hrob se zvolna shýbá,
setlelá těla reků libá
a pokoj věčný sype naň.

Třpyli se jasem temné pláně,
ze snu se budí každý rek,
žehná jim křížem Anděl Páně,
korunu slávy klade na ně
a v ústa něžný polibek.

Ten polibek jest dárkem vlasti
v letošní svatvečera den,
jest odplatou za všechny strasti,
jež přinesli na oltář vlasti,
když padal na ni smrti sen.

Ten polibek na ústa reků
jest dárkem matek, dítek, žen,
jest vyjádřením citů, vděků
nás — kamarádů, časů, věků
a lidu, jenž jest svoboděn.

Nad hroby znovu Anděl Páně
pozvedl vítězňý svůj kříž —
Svatvečer pousmál se na ně,
pohládl chladné reků dlaně
a na odchod se chystal již.

Vtom náhle Démón ze skal klínu
šasil svůj zkrvavěňý meč
a posekal chtlél slávu synů,
jež před rokem zašlapal v hlinu,
když zuřila zde krutá seč...

Však křížem svatým Anděl Páně
Démóna smrti směle šfal.
Pak bílým pláštěm přikryl pláně,
svět celý, hroby, kříže, stráně
a na pochod se světem dal.

A ojhle, Anděl Páně leří,
mír ohlašuje jeho hlas.
Pod stromkem září očka děř,
svobodné vánoce lid svěř
ve volné vlasti letos zas!

Slavnostně, s hlasem amponů
vítězňé píseň krajem zní,
koledy z hrdel milionů
splyvaj' s hláhlením zvonů...
— O MÍRU VĚCNEM VŠICHNI SNÍ...

Dr. Ing. A. V. Červin,
pravoslavný duchovní:

Volyňský regionalismus?

Mají volyňští Češi vůbec právo cítit se odlišnou skupinou v těle národa? Lze to vůbec rozumně doporučovat? Odpovídám na obě otázky kladně. Zdá se mi totiž, že vlastně všechny větve našeho národa, které se vracely do staré vlasti, budou cítit po více méně delší dobu potřebu lnout k sobě nějak víc než k ostatním těmto těmto národům. Týká se to krajanů jak z Německa, Francie a z Jugoslaviie, tak i z Volyň či z jiných končin světa. Má to být nám, kteří jsme žili stáve ve staré vlasti, tak jasně, jako sotva co jiného. Svérázný, odlišný způsob života v cizí zemi, určité životní zkušenosti, vytvořené právě životem v cizině, a konečně v neposlední míře i společné zájmy, které vznikly návratem našich krajanů do staré vlasti, to vše činí z navrátilých se národních větvi určité samostatné, svérázné celky, které prostě cítí potřebu žít a myslit po svém. Aby toto odlišné chápání života netrvalo věčně, to ovšem musí být snahou i vrátivších se krajanů i ostatního národa. Jednou se jistě ukáže, že není již zapotřebí, aby naši vrátivší se krajané myslili i žili po svém. Pak sláva Bohu, budeme moci oslavovati úplný srůst našich krajanů s tělem ostatního národa, ale do té doby, myslím, že by bylo naivním přehlížet skutečnost, na které jsem kladl výše důraz, kdybychom nečtli přímo jejich živelnou potřebu tvořit s ostatními členy své větve solidární houf.

Užil jsem v nadpisu slova regionalismus. Přesně vzato nehodí se tento výraz na naše navrátilé se větve, leda, kdyby byly usídleny pohromadě v určitých krajích, s nimiž by pak rostly. Ale lze toho výrazu užít v přeneseném smyslu: krajané nesou s sebou dušna své dosavadní půdy, na které obráceně vytvořili kdysi kus Československa, do staré vlasti. Jak vidíte, vše se nějak vzájemně prolíná, mísí. Tam v cizině vytvořili kus Československa, a zde v Československu vytvářejí nebo mají vy-

tvořit — tak by mně mohl leckdo vytknout — zase cizí kout. Jenže nezapomeňme, že ten cizí kout je trochu cizí kultury a civilizace, ztrávené po česku, a že lidstvo celé a tedy i celý náš národ potřebují aby se národy sblížovaly a poznávaly. Myslíím, že po té stránce naši krajané z ciziny mohou našemu národu prokazovat neocenitelné služby jako stavitelé mostů mezi námi a národy, mezi nimiž dosud žili. I jejich jazykových znalostí by bylo škoda, kdyby se měly bez užítku ztratit. Je tedy fada důvodů k tomu, aby naše zahraniční větve, které se sem přistěhují, udržovaly se pohromadě aspoň organizačně, když již je život čili úřady republiky rozházel do různých končin státu.

Jaký význam lze přikládati po této stránce volyňským Čechům? A jaký program své činnosti by si měli vytvořit? Především: jestliže reklamujeme pro všechny naše bývalé zahraniční větve právo, aby zde vytvořily jakýsi duchovní regionalismus — péči o lidi vyrostlé v určitém kraji, v určitém státě —, citíme živě všichni, kdo známe z vlastní zkušeností milou Volyň, kterou Volyňští zkrápěli svým potem, kdo známe jejich solidaritu a jejich příkladnou pracovní houževnatost, jejich skvělou znalost východního Slovanstva, jak je zapotřebí, aby volyňský ostrov se držel pohromadě aspoň mravně, duchovně, když již bude fyzicky roztrhán. Je velmi zapotřebí jejich houfu nejen proto, že mají všechny dobré vlastnosti věrné strážce, jak symbolicky nazvali i svůj časopis, nýbrž i proto, že právě jejich umístění na nejzápadnější výspě Slovanstva, na němž stánu pevnou nohou tyto spolehliví lidé, kteří přišli z východních slovanských krajin, nám dokazuje, jaká úžasná změna se stala touto válkou: Slovanstvo postupuje od východu k západu a obsazuje kraje, které mu byly kdysi — ne teprve po Mnichově — odňaty národem německým! Volyňští Češi ještě více zdůrazňují

význam tohoto slovanského vítězství tím, že přinášejí do tohoto nejzápadnějšího slovanského koutu ryzí východoslovanskou srdečnost a nesobectví, jaká nám, kteří jsme v nejzápadnějším koutě západnické zesobectví a zároveň odsrdečnili, hodně schází.

Bylo by tedy lépe, kdyby je byli nechali v houfu na Žatecku a Podbořansku. Byli by tam žili pohromadě asi tak jako Chodové na Sumavě nebo Hanáci na Hané, a my bychom k nim jezdili učit se srdečnosti a nesobectví. A byli by tam žili jako dokument obrovského slovanského vítězství. Škoda, že byli či budou roztrkáni do četných končin Čech a Moravy. Jistě i tam mohou apoštolovat ve smyslu srdečnosti a nesobectví, ve smyslu houževnatosti. Ale v moři nás pozapadnutých lidí bude jejich práce a zároveň i práce jejich ústřední žatecké organizace těžší. Ale doporčuji jim i žatecké organizaci: ať jim všem je Žatecko druhou Volyň, druhým milým krajem, kam budou jezdit, aby se vzájemně posilovali. Ústřední žatecká organizace má pak před sebou velký úkol: udržovat volyňského ducha ve všech končinách Čech a Moravy, kde budou volyňští krajané žít, časopisem i zájezdy.

Život ovšem půjde dál, a volyňští krajané budou nejen dávat svůj příspěvek do celonárodního života, nýbrž budou z něho i přijímat. Byl bych rád, kdyby národ od nich přijal mnoho, kdyby rád od nich přijal východoslovanskou srdečnost a nesobectví i typickou, nepokazěnou volyňskou houževnatost. Volyňství a celkové češství se budou prolínat a vzájemně ovlivňovat. Ale jsem si jist, že duch volyňství může být národu jen k užítku. Jen bude-li volyňství na českém západě intenzivně žít, bude vítězství Slovanstva drtivě přesvědčivé. A proto ať žije volyňský regionalismus, ať žije srdečné, nesobectvé a houževnaté volyňství!

Vánoční blahopřání

Panu ministrovi národní obrany, arm. gen. Ludvíku Svobodovi přejeme ze srdce šťastné a spokojené vánoce. Volyňští Češi.

Všem našim šťastnějšími veliteli a spolubojovníkům, s nimiž jsme slavili vánoce na frontě, přejeme, aby se plně těšili radostí a štěstím, které tyto svátky přináší a kterého zatím není dopřáno nám. Volyňáci.

Všem volyňským Čechům ve vlasti — ale dosud bez domova — přejeme, aby tyto pro ně tak smutné vánoce byly nezlomným důkazem jejich obětí a velké lásky k národu a vlasti a posledním zkušebním kamenem v jejich odhodlání vytrvat. Svaz Čechů z Volyň.

Panu škpt. Zichovi, předsedovi ONV v Žatci a panu Frant. Malátovi, předsedovi MNV v Žatci přejeme radostné vánoce a mnoho úspěchů v novém roce.

Svaz Čechů z Volyň.

Všem našim přátelům a příznivcům, všem lidem dobré vůle přejeme, aby tyto vánoční svátky splnily v nejvyšší možné míře jejich očekávání.

Svaz Čechů z Volyň.

Panu škpt. Pernému přejeme spokojené vánoce, šťastný Nový rok a blahopřejeme k malému Jezulátku.

SCzV, redakce, Kruh přátel.

Panu škpt. Mesnerovi a kpt. Kozákovi přejeme radostné vánoční svátky.

SCzV, redakce.

Všem našim stálým, příležitostným i náhodným dopisovatelům přejeme šťastné a veselé vánoce a hodně různých dobrých nápadů pro nový rok.

Redakce.

Šťastné a veselé vánoce, mnoho zdraví a málo automobilových nehod v příštím roce přeje všem svým bývalým a budoucím absolventům

Autoškola V. Vlka v Žatci.

Boratinským a všem kamarádům z fronty, spolupracovníkům a známým přeje klidné a spokojené vánoce

Jar. Chudoba.

Delegace Svazu Čechů z Volyně u pana presidenta Dr. E. Beneše.

III Rábl-Volyňský:

Svatvečer - 1944 - na frontě

Svatvečer nad frontou se snašel
jak iluze, jak smutku slín...
Svíť luny žalostně se vznášel
v rachotu praskajících min...

Ondava monotónně pěla
rekvie místo koledy,
do noty zvučela jí děla
a echem zněla nad ledy.

Svatvečer do zákopů zašel
a líbal reky na čela...
My v útok šli... smřl mnohý našel..
krev rudá rány smáčela...

Vánoční strom — raněná jedle —
smolnaté slzy ronila
za ty, jež před chiličkou vedle
smřl v slávu věčnou sklonila...

A kdesi pod stromčkem v dálce
truchlila smutná rodina

pro tatíčka, jenž zmřl v válce,
pro bratra, dcerku, pro syna.

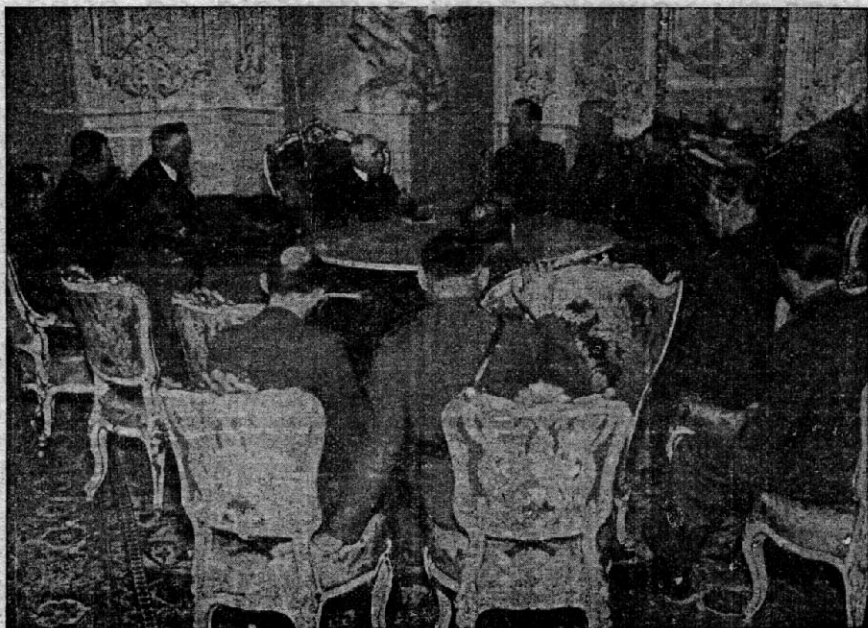
A těšila se v světél záři
na šťastné, brzké shledání...
Však rek již nežil... vzhůru tvář
on spočíval již pod strání...

Pobledlá luna líbala jej,
raněná jedle slzela...
sníh bílý zvolna padal na něj,
až zasypal jej docela...

Svatvečer nad mrtvými stanul —
pak smuten vzdaloval se zas.
Krvavý měsíc smutně planul
a bolem bledl, mdlel a has...

Jen řada křížů na bojišti
po svatvečeru zbývala,
a Ondava za padlé reky
requiem smutně zpívala...

V poli — 26. XII. 1944.

V přátelském hovoru setrval pan prezident s naší delegací celou hodinu.

Jiří Rébl-Volyňský:

Náš Štědrý večer 1945

Je Štědrý večer, svátek svátků,
den štěstí, lásky, radosti...
Jen my svou neuzříme matku
a máme tolik starostí!

Jen my své neuzříme ženy,
ani lůž drahých dítek svých;
my v nelásku jsme uvrženi,
v nelásku mnohých bratrů zlých.

Oč šťastnější jsou všichni oni,
jež sedí v kruhu rodiny
a na záchránce své zapomněli,
soucitu nemaj' s hrdiny!

Srdce je nezabolí žalem,
jsou chladná, drsná jako mráz —
neví, že my jen v světě celém
jsme samotní v svaťvečer zas.

Bunkry nám chaťou byly loni,
vánočním stromkem holý les...
a letos osud zas nás honí...
Jsme bezdomí — jak bludný pes...

Ó, Bože, kéž tvá dobrá ruka
ve svaťvečera hodiny
nám nadělí pod smutný stromek
ty naše drahé rodiny!..

Zalec 12. XII. 1945.

Proč šly volyňské ženy a děvčata do armády

Tato otázka mi byla zde v Československu již tolikrát kladena a zdálo by se, že na ni lze docela snadno odpovědět a že je zbytečné o ní uvažovat.

Československá armáda na sovětském území byla tenkrát početně velmi slabá; ženy se mohly uplatnit ve mnoha funkcích a tak zastoupili muže, kterých se nedostávalo, a proto jsme šly. Byla to naše povinnost. Ano, vše je samozřejmé a pochopitelné. Ale o tom, že to tak docela pochopitelné nebylo, svědčí již samy otázky, ve kterých se skrývá nejen nedůvěra, ale často domněnka a přesvědčení, že na naše rozhodnutí působila jediné touha po dobrodružství, touha vyvléci se z rodičovského dohledu a vůbec veškeré nízké popudy.

Budme si upřímné, kamarádky, věříme my samy dost tomu, že jedinou pohnulkou k tomu závažnému kroku bylo uvědomělé vlastenečství? Nevylučuji možnost výjimek, ale vím bezpečně, že ve většině případů tomu tak nebylo. Mám na mysli u v ě d o m ě l é vlastenečství a proto také motivování našeho vstupu do armády tímto nám nikdo opravdově neuvěří. Nicméně proto však nemůžeme souhlasit a necítiti se potupenými těmito různými domněnkami a poznámkami zdejšího občanstva.

Byla spousta různých příčin, které působily na naše rozhodnutí. Když to nebylo vždy uvědomělé vlastenečství, byl to jiný docela šlechetný popud — láska ke kamarádce, bratru, manželu, otci atd., avšak neváhám tvrdit, že valnou většinou hlavním, ale neuvědomělým popudem byla právě touha po vlasti. Na odůvodnění tohoto jsem nucena vylíčiti svou zkušenost.

Velmi dlouho, ještě jako školáčka, jsem zavrhovala a odsuzovala nepřírozené a neupřímné, jak se mi zdálo, chování některých nadšených vlastenců — fanatiků a komediantů, za které jsem je já pokládala. Nechácala, necítila jsem a proto také nevěřila jiným, snad často opravdovým vlastencům.

Četla jsem knihu od Sokola-Tůmy „Na kresách“, kterou většina z nás zná.

Bylo to právě místo, kdy slezští Češi, násilně germanisováni, utlačováni a pronásledováni za každý projev češství, kdy tento lid, částečně již podlehlý germánskému nátlaku, byl zvládnut nadpřírozenou silou ducha, energií a obětavostí pro velké národní dílo učitele Divokého a přispěl

k zorganizování výpravy mládeže — uměleckého kroužku pod vedením učitele Divokého, do Prahy. Výprava tato měla nejen ukázat slezskému lidu, že i on má své úločičské, své bratry, kteří ho s otevřenou náručí přijmou mezi sebe a chci podat pomocnou ruku k zvládnutí společného nepřítele, ale zároveň upozorniti Prahu na ty zapomenuté, skoro slezské vesničky, které tam daleko pod horami vši silou zápasí o zachování svého národnostního příslušenství, ukázali Praze, že tento lid, ač materiálně chudý a tendenčně utlačovaný, je stejně bohat svou duší a uměleckými schopnostmi, kterýmžto bohatstvím chce sloužiti zase jen svému národu.

Když tato mládež s probuzeným uvědoměním významu tohoto všeho po prvé ve svém životě přijížděla do Prahy, tu po prvé při této knize jsem zaplakala. Nechci být sentimentální, ale se vši výrazností jsem cítila, jak v mém nitru se ozvala jakási nová, neznámá struna. A bylo mi tenkrát tak, jako bych se proměnila, stala lepší a bohatší. Ano stala jsem se bohatší o poznání, že je vskuiku něco, co se musí cítit a milovat, co přitahuje a po čem krev volá. Pochopila jsem, že láska k vlasti, kterou jsem až dosud pokládala za politickou záležitost k dobývání a hájení práv, která se mi i v tom nejlepším případě zdála vznikat na podkladě vlastního prospěchu, existuje jako hluboký, vnitřní, krvní vztah.

Tímto lícením jsem chtěla říci, že my volyňské ženy a mládež vůbec, kterýchž osud v určitých bodech byl mnohem těžší než osud této slezské mládeže, jsme šly tenkrát i když možná neuvědoměle, ale za hlasem krve, za hlasem, který nám ukazoval nejkratší cestu k domovu, k své vlasti.

Chápu, že zdejší lidé, kteří nikdy svého domova nepostrádali, nemohou tak dobře pochopiti nás a proto nesnažme se vysvětlovati naše vstoupení do armády frázemi o vlastenečství, které jsou zde tak populární, ale bohužel většinou mrtvé.

A domněnky o tom, že to byly nízké a nemorální popudy, které nás hnaly pryč z domova do světa, vyvrátíme po čase naším dobrým a sebevědomým chováním.

Kamarádka z fronty V. S.

Nechť sny Vaše se splní!

Vánoce stojí přede dveřmi. Spolu se spadlým sněhem vytváří se libé vánoční ovzduší a závoj jeho objímá naše srdce. Clovek, ten drsný poválečný člověk, jaksi citově zjemní. Zapomíná na vše co jej studí a chladí a přenáší se, jakoby ve snu, do blahých časů. Vzpomíná...

Vzpomíná, jak krásně a blaze bylo kdysi v tom šťastném krbu rodinném, za těch, časem tak blízkých, avšak prožitím velmi vzdálených let. Na stuze vzpomínek vynoří se drahé, milované a dnes od některých daleko dlicí postavy matek

a otců, žen a dětí, sourozenců, kamarádů, malých i velikých přátel.

Vzpomínky na chvíli potěší — ale také vtisknou do očí slzy tesknoty. Nelze se jim ubrániti.

Vy všichni, kterým nadcházející vánoce přinesou trpké okamžiky tesknoty a osamocení — vy všichni vneszte své zraky k vyšším a nezuofejte. Vždyť ten, jež obdařil svět láskou a štěstím, jest mocen i vám dopřáti těch šťastných okamžiků návratu vašich drahých. A my všichni, jež s vámi spolu vaši osamocení cítime, přejeme vám toho

Jiří Rábl-Volyňský:

Vánoce 1946

Zní hlehol zvonů nad svobodnou zemí,
na vločkách sněhu padá v náručí chat
a hmařá na klávesy srdce mého,
jakoby koledy chtěl na něm hrát.

Já sedím sám pod stromkem, jako loni,
cít zvonů pohrává si s citem mým...
já mlčím... svíce slzy za mne roní,
o štěstí jiných přemýšlím a sním.

Vánoční stromek smutně na mne hledí
a svíce sálají místo tepla chlad.
Leč nejsem sám, můj smutek při mně sedí
můj předloňský i loňský kamarád.

Však jasněji dnes planou světél záře
a mizí z srdce mého smutku stín.
V obrysech stromku vidím drahé tváře,
O štěstí vlastním přemýšlím a sním...

O, světle jasněj' vánoční má svělla
do lepších časů, radostnějších dnů...
V mém srdci náhle naděj nová vzlétla,
že splní se nám přání dlouhých snů...

Já věřím pevně, že se jaro krásné
i na náš osud záhy zasměje,
že koledy čarovné, mnohohlasné
srdce mých druhů se mnou zapěje.

Já věřím, že se smutek změní
po hořké chvíli v sladký hodokvas,
že libezné vánočních zvonů znění
nám přinese kýžené štěstí zas.

Že sečteny jsou chvíle dlouhých vteřin,
že udeří radostná hodina,
kdy bojovníkům — psancům opuštěným —
v objelí padne drahá rodina...

Podbořany — prosinec 1946.

ze srdce a věříme v brzké splnění vašich snů. Jen nezoufejte. Váš stesk bude změněn v radost. Jsme si toho jisti, že vaše oběti budou vám alespoň z části nahrazeny.

Když tyto řádky útěchy píší, vzpomínám na doby, kdy i já jsem prožívala vánoce ve vzdálenosti od domova, v naší drahé lučké škole. Tenkrát někteří z vás, vy moji bývalí žáci a žákyně, mihnuli jste pocit mé osamocení. Ještě dnes mě hřejí ty plaménky vaší dětské lásky, jež zářila z vašich očí a z rozžehnutého a darovaného mi vámi stroměčku.

Mnozí snad z těch, jež svoji žakovskou dlaň k přichystání toho milého pro mě překvapení přiložili, již dnes nejsou mezi živými, již na vánoce nečekají.

Jim patří moje liché, avšak vždy vřelá vzpomínka. Vám zase, kterých dnes tolik jako hrdinů obdivuji, a kteří doposud jsou odkázáni na sametu

a chlad lidských srdcí, vám všem tisknu v mysl vaše pravice s tichým blahopřáním, aby spolu s nadcházejícími vánoce přišlo i splnění vašich snů — a vaši milovaní aby byli pro vás vánočním darem spravedlnosti za vaše oběti a námahy. Přeji vám, aby srdce vaše objala svou páskou taková nálada, jakou jsme obvykle všichni prožívali při stroměčku v naší volyňské upřímnosti a lásce.

Totéž přeji i vám, vážení p. kolegové — učitelé z Volyně, vám milí pracovníci ČMS v Lucku i vám všem ostatním volyňským Čechům, které jsem z Volyně znala.

Veselé a radostné vánoce a šťastné shledání se s vašimi nejdražšími všem Volyňským přeje

Anna Kupcová,

býv. učitel. české školy v Lucku,
 nyni učitel. v Bratrušově u Šumperka.

Dr. František Karas:

Volyňští Čechové, vydatná posila našeho národního života

Je údělem našeho národa, že mnozí jeho příslušníci nemohou být účastni dobrodruží, které poskytuje ostatním dětem sladká ořina. Ze pětiny Čechů a Slováků žije mimo hranice našeho státu, jsou rozptýlena po celém božím světě. Nejdříve to byly důvody náboženské, pro které odcházeli naši bratři v 17. a 18. století do ciziny hlavně do Německa a Polska. Později začalo vystěhovalectví rázu hospodářského, když matka Vlast nedávala dosti chleba svým dětem a cizina ho slibovala větší kus. Tak vzniklo od konce 18. století několik slovenských a od třicátých let minulého věku mnoho českých odnoží v cizině.

Způsob života našich krajanů, kteří jsou rozseti téměř po všech státech evropských a také daleko za mořem, je různý, tak jako jsou různé poměry v jednotlivých zemích a dílech světa, ale všichni mají jednu společnou věc. Snaží se být vřnými občany toho státu, který jim umožňuje zaslouženou obživu, ale přitom nepominají na starou vlast, kde stála kolébka jejich otců, dědů nebo ještě dávnějších předků. Svou lásku k našemu národu a státu prokázali za obou světových válek kdy se jednalo o znovuzískání a znovudobytí naší samostatnosti, jak jsme viděli na hrdinství Čechů volyňských, nebo československých partyzánů z Jukoslavie, nebo na obětavosti krajanů za mořem, kteří přinesli nesmírné oběti jak na majetku, tak i na krvi, bojující na všech pozemních, vzdušných i námořních frontách, a také nyní — po zdolání válečného požáru — nám po každé stránce pomáhají.

Mezi československými aglomeracemi v cizině zaujímá v dobách míru i za obou zápasů o naše bytí zvlášť čestné místo větev volyňská, která ze sebe vydala za poslední války všechno nejmenší, co měla, aby pomohla porazit odvěkého nepřítel.

Za první světové války bojovali v ruské armádě 8000 volyňských Čechů a hodně z nich vstoupilo do českých legií. Dokázali tak, že není rozdílu mezi Čechem ve vlasti a v cizině, že jsme všichni rodinní bratři, odkojení touž mateřskou řečí, třebaže jsme rozváti po celé zeměkouli.

Na jejich zásluhy o československou samostatnost se pomalu začínalo zapomínat — a už přišel druhý důkaz jejich věrnosti a obětavosti. Když rozbito hitlerovské Německo našli vlast, dozrál v tisících volyňských krajanů pevný úmysl: pomstít tento hanebný čin. Nečekali dlouho. Nacistický moloch neměl státi oděm tak napadl v polovině roku 1942 Sovětský svaz.

Okupace Volyně naučila naše rodáky snad větší nenávisti vůči Němcům, než jaká hořela v našich srdcích. Vždyť nacisté vypálili a vyvražдили tam u nich Český Malín, jednu z nejkrásnějších a nejpokrokovějších osad, při čemž překonali fádění svých „kulturních soukmenovců“ v Lidicích; neutrátili jen nebezpečné muže, nýbrž i nevinné ženy a děti, upálivše je za živa v hořících státech, v cerkvi a ve škole. Český Malín stal se částí nesmírné trojice osad Lidice-Ležáky-Český Malín.

Zaplátili tedy volyňští krajané draze za naše osvobození. Ale Bůh je spravedlivý. Němci, udýchlíci neustálými vítězstvími, musili se pojednou obrátit, a nyní je pronásleduje porážka za porážkou — od Stalingradu až k Volyňi; a dále Halici k Dukle a na Slovensko.

V řadách nerozhodnějších protivníků německé armády stoji volyňští hrdinové, kteří tvoří jádro slavných Svobodových vojsk. Větev, čítající 40.000 duší, dala na 12.000 bojovníků, v tom několik set odhodlaných žen a dívek. Válečného tažení zúčastnili se i starci na jedné a mládežníci až 15letí na druhé straně. Nebylo řídkým zjevem, že bojoval otec se synem, případně i vnuk nebo hospodář s dvěma dcerami tři ba i čtyři bratři a pod. Oběti na majetku jsou dostatečně známy. Volyňští krajané odvedli tisíce pytlů mouky stovky koní, krav, postrojů, vozů a všech ostatních potřeb na válečné tažení proti nepříteli. Mezi mými přáteli jsou čtyři bratři, kteří dali na odboj, když se konala sbírka na zakoupení tanků, celkem půl milionu korun v naší měně.

Zkrátka: Nejen ze zahraničních větví, nýbrž z celého národa přinesli volyňští Čechové největší oběti pro osvobození vlasti. Celá třetina jejich bohatýrsky padla při dobývání Dukelského průsmyku, který byl po prvé v dějinách zdolán.

Nyní jsou tyto hrdinové již půldruhá roku mezi námi — pokud se zklamání nevrátili domů — a čekají s trpělivostí, nezvyklou u bojovníků, na své rodiny aby mohli pokoiné a úspěšně hospodařit na novém působišti. Původně jim byl slíben celý okres zatecký příp. část sousedního okresu podbořanského, ve skutečnosti byli rozstrkáni do 22 okresů severozápadních Čech, ačkoli se mohli nekrásněji uplatnit právě na Zatecku a v okolí jako vynikající chmeláři, kterým se tak lechce nevyrovnáme. Ale i tu rozříšitost, která jde až na severní a jižní Moravu, by odustili, jen kdyby bylo pro ně více porozumění a kdyby zde měli co nejdříve své dráhy. Zdá se, že jejich

sen dojde nyní za úspěšného jednání se sovětskými úřady přece jen brzy uskutečnění, a tak se k nám bude moci přestěhovat celá větev, která žila asi tři čtvrtě století na Rusi.

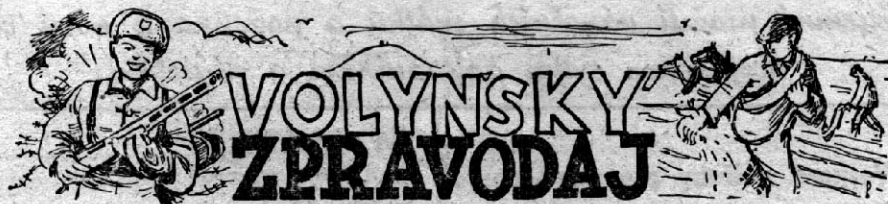
Volyňští krajané znamenají pro nás vydatnou pomoc, jakou bychom doma při poklesu pracovní morálky těžce hledali. Jsou totiž nesmírně pilní, spolehliví a čestní. Mají smysl pro pořádek, rychlé řešení a vzájemnou pomoc. Vidíme to na jejich nových ujedlostech, jak se vzájemně podporují. Kamkoliv mezi ně přijdeš — a viděl jsem jejich statků hodně —, přesvědčíš se o jejich pracovitosti, která nezná oddech a jde nad síly, aby byly splněny všechny předepsané dávky a nemohi na ně někdo ukazovat jako na špatné, ledabylé občany. Řídké výhinky nutno omluviti zoutřativím, které zachváceně některé slabší povahy při neustálé osamělosti a bezradnosti, když se hospodář přímo topí v práci.

Volyňáci (tak si krátce říkájí) jsou velcí idealisté. Proti sobectví, které u nás za první války vykvetlo a za druhé se nebezpečně rozbušilo jako jedovaté hýlí, přinášejí s sebou ze slovenského východu ty nekrásnější dary: upřímnost, srdečnost a opravdovou lásku. Lásku k bližnímu, kterému je třeba pomoci, když se ocitl v nouzi nebo je slab ať je to udržená vdova nebo mláděství, nezkušený hospodář nebo nemocný sedlák a chalupník s houfem dětí. Došlo mne nejednou jejich pohostinství na Volyňi i zde, i když jsem na ně nikdy nečekal. Rozdělili by se se vším, co poskytuje jejich domácnost, ať je toho dosti nebo málo. Přidejme k tomu jejich ohromné zkušenosti a pracovní pionýrství, jemuž se naučili od otců, jakož i smysl pro realnost, a přesvědčíme se, že jsou to naši nejlepší z nejlepších. To nás zavazuje k tomu, abychom jim dali nejvhodnější podmínky nejen ku prospěchu jejich, nýbrž celého našeho státu.

Svob. Slovo 21. 11. 46.

Dobrá zpráva pro Volyňské

Volyňští Čechové (vojáci východní armády zatím bez rodin) nám oznámili, že obdrželi několik telegrafických zpráv, že do SSSR již docházejí jejich dopisy, po dlouhé přestávce. Čili — rodiny jsou opět ve vzájemném spojení díky pohotovosti sovětských úřadů, které si patrně povšimly našeho upozornění v této věci. Nyní jde už jen o to, aby se sovětským i našim úřadům podařilo rychle překonat všechny technické překážky, jež poněkud zdržely příjezd volyňských Čechů do staré vlasti. Ale, bude to brzy!

Zprávy svazu

Svaz Čechů z Volyně nechal vyhotovit odznaky pro členy. V těchto dnech nám právě došli a každý si může odznak vyzvednout buď přímo v kanceláři SČzV neb objednat jednotlivě neb hromadně. Odznaky jsou vyhotoveny čtyřbarevně v krásném emailovaném provedení — průměr cca 19 mm, cena 25 Kčs.

Dámský odbor Svazu Čechů z Volyně apeluje na všechny volyňské Čechy v okr. Žatec, aby přispěli darem pro bufet, které se připravuje u příležitosti I. volyňského plesu 12. ledna 1947. Nejvítanějšími dary jsou: vejce, máslo, mléko, omáček, maso, mouka a j. Dary jednotlivě i hromadně z celé obce se přijímají ve Svazu. Nemáte-li příležitost dopravit dary do Žatce, hlaste je telefonicky na čís. 365 v Žatci a zařídíme jejich odběr. Děkujeme za ochoť a těšíme se s Vámi na první volyňský ples.

Dámský odbor SČzV.

Por. Hrubeš, Lažany, okr. Chomutov, nechť se hlásí ihned* v kanceláři SČzV v Žatci.

Chotíněves. Jest nás zde 15 příslušníků zájmové skupiny Borařín, usazených na zem. usedlostech. Se starousedlíky a příšlymi z vnitrozemí vycházíme velmi dobře. V kritické době pomáhali jsme společně jeden druhému, takže s polními pracemi jsme úplně hotovi. O duchovní potřeby naší obce stará se ev. farář Opočenský, známý národní pracovník z Volyně. „Věrnou stráž“ čteme všichni a vždy ji netrpělivě očekáváme.

Stránky. Naše malá obec je z velké části osídlena příslušníky volyňskými. Zásluhou předsedy MNV Zelenky a předsedy rol. komise Holeka je součástí v naší obci velmi dobré. S polními pracemi jsme u konce, přes to, že výměra obce je značná. Sousedé Umlauf a Hovorka, kteří spravují značný díl chmelnic, vedou. Očekáváme netrpělivě rodiny.

Krásný Dvůr. Obec naše je plánována jako budoucí středisko obce Kupičova, jejíž příslušníci jsou usazeni v okolních obcích. Jsou zde předpoklady, že Krásný Dvůr se tímto střediskem stane. V obci je stanice dráhy a pošta, a příchodem rodin bude zřízena katolická duchovní správa. Spolupráce s osadníky je dobrá. V okolí máme z našich řad tři předsedy nár. výboru, a to v Němčanech, N. Třebčicích a Vilčicích.

Kvasilov — obec na Volyni, jež byla dlouhý čas střediskem celé české menšiny na Volyni, usazuje se ve vlasti v těchto obcích: Liběšice, Dobříčany, Tuchořice, Klůček, Lhoťa, Třeskonice a Dubčany. Válka sice zanechala v nás těžké

morální rány, ale přes to naši bratři uplatnili se ve všech oborech života. Celá řada jich pracuje v MNV a v různých osvětových a hospodářských organizacích. Zejména jádrem činnosti je Svaz brannosti. V dodávkách jsou naši krajané první. Věřím, že příchodem rodin budou naše rány zaceleny a Kvasilov bude zase tím, čím byl na Volyni.

Straklov český. Z naší obce hlásilo se do Svobodovy armády na 120 mužů a 15 žen. Do vlasti došlo nás 80 bojovníků. Tito usazují se na Litoměřicku v obci Mlékojedy a Průsmyky. Na Volyni byl Straklov mezi prvními obcemi, kde pracoval Sokol, hasiči, divadelní ochotníci a kde obec měla velkou knihovnu. Dnes osvědčení pracovníci: Masopust, Stránský i Mafáliko, nedávají o sobě vědět. Voláme je. Redakce.

Vzpomínáme na dobrého kamaráda, spolubojovníka Josefa Urbana, nar. 1903 na Volyni, Klubáň u Hrachova. Padl za vlast dne 5. X. 1944 v obci Barvínec v Polsku, nedaleko československých hranic. Vzpomínáme a nikdy nezapomeneme. Družstvo V. Kyselky.

Nástup Volyňských v Žatci. Dne 13. t. m. ustavil se v Žatci odbor žen a dne 17. t. m. odbor mládeže. V čelo žen zvolena s. Svarovská, manželka konsula a v čelo mládeže Václav Židlický, student gymnasia. V příštím čísle přineseme zprávu.

Kruh přátel volyňských Čechů v Žatci uspořádá v neděli dne 22. XII. 1946 o 2. hod. odpolední vánoční nadílku pro volyňské studenty a mládež v místnostech Kruhu, Žatec, Nádražní schody 199.

Místní rada osvětová v Žatci očekává Vaši účast na zahájení

Výstavy díla ak. sochaře Frant. Rady pořádané pod záštitou místního národního výboru v Žatci.

Výstava bude zahájena dne 22. XI. 1946 o 10. hod. ve výstavních sáňkách Osvětového domu v Žatci, náměstí Prokopa Velkého č. 1110 a potrvá do 19. I. 1947.

Promluví Dr. František Karas, odborový rada min. informací.

Zahraje klavírní trio p. p. Eck, Slavík, Hájek.

Zašlete předplatné na celý rok — potřebujeme peníze — přikládáme složenky. Kdo již předplatil, uschová, neb zašle dárek na Malinský fond.

Administrace.

*Příjemné prožití vánočních svátků a požehnaný nový rok
přeji všem svým zákazníkům a přátelům:*

Veškeré potřeby pro domácnost

*kamna všech druhů,
veškeré potřeby pro chmelaře
kupují volyňští krajané
jen u /y*

Hanus Neumann

Žatec, Nám. Dr. E. Beneše č. 151

Telefon 357 a 655

M. MATHES

pod. nár. správou
dříve

JAN SVOBODA

speciální obchod vínem a likéry

ŽATEC, Nádraž. schody 182
TELEFON 7 5 9

Dny svátečního volna
strávíte dobře v útulné restauraci

„U RAKUŠANA“

Žatec, Okurkové nám.

Dobrá zábava, výtečné likéry a pivo

Velkouzenářství
a řeznictví

Mařálko Pavel

ŽATEC, Hošťálkovo n. 67/13, tel. 474

Výtečné maso, l. a uzeniny

Všem svým odběratelům
veselé vánoce a mnoho štěstí
o novém roce přeje

Knihkupectví a papírnictví

J. FOITÍK

Podbořany, Revoluční 200

Dobře Vás obslouží
národní správa fy

Albert Schöberl

velkoobchod potravinami a cukrovinkami

ŽATEC, Stalinova 6 - Telefon 257

Přesvědčte se i Vy o tom, že prvotřídní uzeniny a maso nakoupíte u fy

Josef Novák, Žatec,

Nám. Dr. E. Beneše - proti radnici

Při návštěvě v Žatci dobře se najíte a vyspíte

v rest. „U Kapitána“
Žatec - náměstí - vedle pošty

Výtečné pivo, likéry - vzorná obsluha

Restaurace „U POŠTY“

dříve „ČERNÝ OREL“ středisko volyňských Čechů
ŽATEC, Masarykova tř. 351 Telefon 593

*Výtečné obědy a večeře - výborná vína a likéry - čisté
 hostinské pokoje - vzorná obsluha*

Nár. spr. JOSEF TABULKA volyňský přísl. čsl. arm. v SSSR

Na zkoušku jízdy motorovými vozidly
 Vás rychle a svědomitě připraví

Soukromá autoškola
Václava Vlka

příslušník čsl. armády v SSSR

ŽATEC, Šafaříkova 1646/50, telefon 365
 Budova Svazu Čechů z Volyně

JOSEF KNOULICH

TEXTILIE

BRNO, RADNICKÁ 10

Všele doporučujeme

ING. TARAS HOLUBOVÝČ

dr. aut. civ. geometr

PRAHA II, Na Moráni 7 Telefon 413-66
 Šekové konto 300384

Knížková Marta

obchod - porcelán - sklo

ŽATEC, nám. Dr. Beneše 143/7

**Vánoční
 dárky**

*Veškeré kancelářské, školní a domácí potřeby,
 knp. sázky, bal. papíry a motouzy v papírnictví*

JOSEF PICHERT, národní správce

Jaroslav Malínek

Žatec, Náměstí Dr. Edvarda Beneše 148 - Telefon č. 577

*Nejlepší nákupní pramen
 se zbožím koloniálním*

ŠVENDA BOHUMIL

Žatec, Nám. Dr. Edv. Beneše

Národní správce firmy A. PICHL

Vladimír Růta,

Žatec, Masarykova 351 Telefon 538

Zima je tuhá a bude dlouhá -
 přihlašte se k odběru palivového
 dříví u nás. Budete spokojeni!

Ochutnejte silnější

ŽATECKÝ

„Pratok“

Pivo pro každého labužníka

Když kočárek

pro Vašeho miláčka

tedy od odborníka, který jej
 v případě potřeby i opraví

Václav Urban čalounictví

Žatec, nám. Dr. Beneše 58

TELEFON ČÍSLO 419

Bohaté sklady navštívte ještě dnes

Národní správce firmy SCHRANT

arch. Václav Kučera,

Žatec, Svatopluka Čecha č. 1108

TELEFON 406

Provádí rychle a levně veškeré práce
 slovební a lesní.

Volyňským zemědělcům a všemu obyvatelstvu
kraje nejlepšího chmele slouží

Okresní záložna hospodářská

Žatec, Náměstí Dra Edvarda Beneše 9 - Telefon čís. 658

Vklady - provozovací úvěry - deposity

Svým drahým, jež očekáváte, uložte u nás pro začátek a pro radost

Nár. spr. fy Wunderlich a spol.

KLÍGL VLADIMÍR

Volynský příslušník československé armády v SSSR

Výroba cementového zboží
a umělého kamene - lehké
stavební desky - velko-
obchod stavebninami

ŽATEC, Leoše Janáčka 1270

Telefon číslo 654

Všem zemědělcům
dobře slouží

*Hospodářské
družstvo
Žatec*

odbor dobytkářský,
strojní a skladištní

„Věrná stráž“ vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně. Odpovědný redaktor Jaroslav Chudoba. Redakce: Žatec, Safařkova ul. 1646/50, telefon 365. Administrace: Žatec, Nádražní schody 199, telefon 628. Administrátor J. Dušek. Tiskne „Svoboda“, fil. v Žatec, telefon 374 a 390. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze, čj. IA-Gze-2372-OB. Dohledací pošt. úřad Žatec. Předplatné na rok 1946-1947 je 120 Kčs.